

Sygn. akt I Ns 178/19

POSTANOWIENIE

Dnia 25 maja 2021 roku

Sąd Rejonowy w Żorach I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: Sędzia Lidia Czapla

Protokolant: sekretarz sądowy Kamil Król

po rozpoznaniu w dniu 11 maja 2021 roku w Żorach

na rozprawie

sprawy z wniosku A. O.

przy udziale R. O.

o podział majątku wspólnego

postanawia:

1) ustalić, że w skład majątku wspólnego wnioskodawczynie A. O. i uczestnika postępowania R. O., których wspólność majątkowa małżeńska ustala na mocy umowy o wyłączenie wspólności ustawowej z dnia 2 lutego 2009 roku, zawartej przed notariuszem Z. S. w Kancelarii Notarialnej w Ż., Repertorium A numer (...), który pozostał jeszcze do podziału, wchodzi:

a) udział w wysokości 1/2 (jednej drugiej) części w prawie własności zabudowanej nieruchomości położonej w Ż., obręb R., przy ulicy (...), stanowiącej działkę numer (...), o powierzchni 0,0952 ha, dla której Sąd Rejonowy w Żorach prowadzi księgę wieczystą numer (...) – o wartości 300.000,00 (trzysta tysięcy) złotych,

b) kwota 13.530,00 (trzynaście tysięcy pięćset trzydzieści) złotych z tytułu sprzedaży samochodu osobowego marki P. (...), rok produkcji 2007, o numerze rejestracyjnym (...)

o łącznej wartości 313.530,00 (trzysta trzynaście tysięcy pięćset trzydzieści) złotych;

2) ustalić, że udziały wnioskodawczynie i uczestnika postępowania w majątku wspólnym są równe;

3) ustalić, że wnioskodawczynie poczyniła nakłady ze swego majątku osobistego na majątek wspólny o łącznej wartości 95.057,67 (dziewięćdziesiąt pięć tysięcy pięćdziesiąt siedem złotych sześćdziesiąt siedem groszy) złotych;

4) ustalić, że uczestnik postępowania poczynił nakłady ze swego majątku osobistego na majątek wspólny o łącznej wartości 31.123,65 (trzydzieści jeden tysięcy sto dwadzieścia trzy złote sześćdziesiąt pięć groszy) złote;

5) dokonać podziału majątku wspólnego wnioskodawczynie i uczestnika postępowania w ten sposób, że:

a) na wyłączną własność wnioskodawczynie A. O. przyznać opisany w punkcie 1 litera a) postanowienia składnik majątkowy,

b) na wyłączną własność uczestnika postępowania R. O. przyznać opisaną w punkcie 1 litera b) postanowienia kwotę pieniężną;

- 6) oddalić wniosek uczestnika postępowania o rozliczenie wynagrodzenia za korzystanie przez wnioskodawczynię z nieruchomości w sposób wyłączający jego współposiadanie;
- 7) zasądzić od uczestnika postępowania na rzecz wnioskodawczyni kwotę 6.765,00 (sześć tysięcy siedemset sześćdziesiąt pięć) złotych tytułem spłaty płatną w terminie 3 miesięcy od dnia prawomocności postanowienia z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w razie nie dochowania terminu płatności;
- 8) zasądzić od uczestnika postępowania na rzecz wnioskodawczyni kwotę 31.967,01 (trzydzieści jeden tysięcy dziewięćset sześćdziesiąt siedem złotych jeden grosz) złotych tytułem rozliczenia nakładów opisanych w punkcie 3 i 4 postanowienia, płatną w terminie 3 miesięcy od dnia prawomocności postanowienia z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w razie nie dochowania terminu płatności;
- 9) nakazać pobrać od uczestnika postępowania na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Żorach kwotę 500,00 (pięćset) złotych tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych;
- 10) nakazać ściągnąć na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Żorach z roszczenia zasądzonego na rzecz wnioskodawczyni kwotę 500,00 (pięćset) złotych tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych;
- 11) uznać, że w pozostałym zakresie każdy z uczestników ponosi koszty postępowania związane ze swym udziałem w sprawie.

Sędzia Lidia Czaplą

UZASADNIENIE

Wnioskodawczyni A. O. wniosła o dokonanie podziału majątku wspólnego przy udziale uczestnika postępowania R. O., w tym o ustalenie, że w skład majątku wspólnego wchodzi nieruchomość gruntowa położona w Ż., przy ul. (...), zabudowana budynkiem mieszkalnym o wartości 600.000 zł oraz samochód marki P. (...) r. o wartości 20.000 zł, o dokonanie podziału majątku wspólnego poprzez przyznanie jej nieruchomości zaś uczestnikowi samochodu, ze spłatą na jej rzecz kwoty 10.000 zł oraz spłaty od uczestnika postępowania z tytułu poczynionych nakładów, tj. spłaty wspólnego kredytu hipotecznego w kwocie 21.150 zł, a także zasądzenie na jej rzecz zwrotu kosztów zastępstwa adwokackiego. W uzasadnieniu wskazała, że mocą aktu notarialnego z dnia 2 lutego 2009 r. znieśli ustawową wspólność majątkową małżeńską oraz że są w trakcie sprawy rozwodowej. W trakcie trwania związku małżeńskiego zakupili nieruchomość gruntową, na której wybudowali budynek mieszkalny sfinansowany z zaciągniętego kredytu hipotecznego oraz samochód osobowy, będący w posiadaniu uczestnika. Wskazała, że sama spłaca raty od czerwca 2012 r. Ponadto wskazała, że w dniu 29 grudnia 2016 r. uczestnik aktem darowizny przekazał swój udział w nieruchomości ich córce M. O.. Wniosła również o zwolnienie jej od kosztów sądowych.

Postanowieniem z dnia 16 września 2019 r. zwolniono wnioskodawczynię od kosztów sądowych w całości.

W odpowiedzi na wniosek uczestnik postępowania R. O. wniósł o dokonanie podziału majątku wspólnego poprzez przyznanie udziału w nieruchomości wnioskodawczyni z rozliczeniem nakładów poczynionych przez niego z majątku osobistego na majątek wspólny i osobisty wnioskodawczyni. Wniósł również o rozliczenie wynagrodzenia należnego mu za korzystanie przez wnioskodawczynię z nieruchomości wspólnej za okres od kwietnia 2012 r. do 29.12.2016 r. W uzasadnieniu potwierdził, że nieruchomość wchodzi w skład majątku wspólnego zarzucając, że samochód marki P. (...) stanowił jego majątek osobisty. Ponadto zarzucił, że przedmiotem postępowania może być jedynie udział w nieruchomości z uwagi na dokonaną przy udziale wnioskodawczyni i za jej zgodą darowiznę.

W piśmie procesowym z dnia 23 lutego 2021 r. uczestnik postępowania ostatecznie sprecyzował, że po ustaniu wspólności majątkowej małżeńskiej spłacił z majątku osobistego kredyt w łącznej wysokości 31.126,65 zł, domagając się rozliczenia w ramach podziału majątku wspólnego.

Na rozprawie w dniu 11 maja 2021 r. uczestnik uznał wysokość nakładów wnioskodawczyni wskazanych w piśmie z dnia 1 lutego 2021 r. z tytułu uiszczonych rat kredytu w wysokości 93.473,67 zł oraz podatku od nieruchomości w łącznej kwocie 1.584 zł.

Uczestnicy postępowania zgodnie ustalili wartość nieruchomości.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 10 sierpnia 1998 r. w Ż. wnioskodawczyni A. O. ponownie zawarła związek małżeński z uczestnikiem postępowania R. O..

Aktem notarialnym z dnia 2 lutego 2009 r. uczestnicy wyłączyli wspólność ustawową majątku nabytego przez oboje lub jednego z nich i wprowadzili ustrój rozdzielności majątkowej. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Gliwicach Ośrodka (...) w R. z dnia 22 marca 2018 r., wydanym w sprawie o sygn. akt II RC 25/17, prawomocnym z dniem 19 listopada 2020 r., małżeństwo wnioskodawczyni i uczestnika postępowania zostało rozwiązane przez rozwód z winy uczestnika postępowania, bez orzekania o sposobie korzystania ze wspólnego mieszkania.

Do czasu zniesienia wspólności majątkowej małżeńskiej wiązała uczestników wspólność ustawowa majątkowa małżeńska, mieli wspólne dochody, oboje pracowali, w tym uczestnik postępowania prowadził działalność gospodarczą, przy której wnioskodawczyni mu pomagała.

W czasie trwania wspólności majątkowej uczestnicy nabyli prawo własności nieruchomości położonej w Ż., przy ulicy (...) (obecnie Jęczmienna), na której wybudowali budynek mieszkalny. W dniu 14 listopada 2007 r. uczestnicy zawarli umowę kredytu hipotecznego z (...) Bank S.A. we W. na wykończenie domu. W okresie od dnia 10 lutego 2009 r. do dnia 10 kwietnia 2012 r. uczestnik postępowania dokonał zapłaty rat kredytu w łącznej wysokości 31.123,65 zł. Od dnia 16 maja 2012 r. wnioskodawczyni spłaca kredyt.

W dniu 29 grudnia 2016 r. uczestnik postępowania darował swój udział wynoszący 1/2 w prawie własności nieruchomości córce M. O..

W dniu 9 maja 2007 r. uczestnicy nabyli samochód marki P. (...) za kwotę 50.700 zł, który uczestnik postępowania wykorzystywał w ramach prowadzonej jednoosobowo działalności gospodarczej. Zakup pojazdu został sfinansowany częściowo z otrzymanych przez uczestnika darowizn, a częściowo z tytułu kredytu na mocy zawartej w dniu 2 maja 2007 r. umowy z Bankiem (...) S.A. w K. i należność została spłacona w ratach w czasie trwania wspólności ustawowej małżeńskiej. Uczestnik postępowania zbył pojazd 21 lipca 2015 r. za cenę 13.530 zł.

Uczestnik postępowania wyprowadził się z nieruchomości wspólnej do R., zakładając drugą rodzinę. Zanim się ostatecznie wyprowadził minęło kilka lat, czynił to stopniowo nie potrafiąc się zdecydować. Po wyprowadzce przyjeżdżał na nieruchomość wspólną widywać się z córką i pomagać przy pracach koło domu. Wnioskodawczyni nie utrudniała uczestnikowi korzystania z nieruchomości wspólnej

(dowody złożone przez uczestników postępowania; dokumenty zgromadzone w aktach Sądu Okręgowego w Gliwicach Ośrodek (...) w R. o sygn. II RC 25/17; pisma (...) Bank S.A z 17.04.2020 r., k. 122 i z 18.07.2020 r., k. 137-141; dokumenty zgromadzone w aktach K. w Ż. o sygn. Kd Rsd. 699/2017; kopia faktury VAT z 9.05.2007 r., k.158; kopia umowy przewłaszczenia nieruchomości z 2.05.2007 r., k. 159-163; pismo Naczelnika Urzędu Skarbowego w Ż. z 8.09.2020 r., k. 166; potwierdzenie przelewu kwoty 13.530 zł, k. 209; zeznania świadków: S. P., k. 111, M. B., k. 111-112, R. G., k. 200-201; przesłuchanie stron, k. 201-203).

Powyższy stan faktyczny ustalono w oparciu o wskazane powyżej dowody zaoferowane w toku postępowania przez wnioskodawczynię oraz uczestnika postępowania.

Oddalono wniosek uczestnika postępowania o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego sądowego albowiem uczestnik nie wykazał zasadności żądania i jego przeprowadzenie było zbędne oraz spowodowałoby jedynie nieuzasadnione przedłużenie postępowania.

Sąd zważył, co następuje.

Z chwilą zawarcia przez małżonków związku małżeńskiego, wobec braku odmiennej małżeńskiej umowy majątkowej, powstaje między nimi wspólność majątkowa obejmująca przedmioty majątkowe nabyte w czasie trwania wspólności ustawowej przez oboje małżonków lub przez jednego z nich (art. 31 § 1 kro). Przedmioty majątkowe nieobjęte wspólnością ustawową należą do majątku osobistego każdego z małżonków (art. 31 § 1 in fine kro), przy czym, przepis art. 33 kro zawiera szczegółowe wyliczenie, które przedmioty majątkowe – poza nabytymi przed powstaniem wspólności majątkowej – należą do majątku osobistego każdego z małżonków.

Z chwilą ustania wspólności majątkowej między małżonkami powstaje pomiędzy nimi rozdzielnosc majątkowa – a do majątku, który był objęty wspólnością stosuje się przepisy o współwłasności w częściach ułamkowych, przy czym oboje małżonkowie mają równe udziały w majątku wspólnym (zgodnie z art. 43 kro i art. 46 kro). W postępowaniu o podział majątku wspólnego po ustaniu wspólności majątkowej między małżonkami sąd rozstrzyga o żądaniu ustalenia nierównych udziałów małżonków w majątku wspólnym, o ile zostały wykazane przesłanki dla takiego ustalenia i został złożony taki wniosek (art. 567 § 1 k.p.c. w zw. z art. 43 § 2 kro). Każdy z małżonków powinien zwrócić wydatki i nakłady poczynione z majątku wspólnego na jego majątek osobisty, z wyjątkiem wydatków i nakładów koniecznych na przedmioty majątkowe przynoszące dochód. Każdy z małżonków może także żądać zwrotu nakładów i wydatków jakie poczynił ze swego majątku osobistego na majątek wspólny (art. 43 § 1 i 45 § 1 kro). O tym jakie wydatki, nakłady i inne świadczenia z majątku osobistego na rzecz majątku wspólnego i odwrotnie podlegają zwrotowi sąd rozstrzyga w postępowaniu o podział majątku wspólnego (art. 45 § 3 kro w zw. z art. 567 § 1 k.p.c.). Podkreślić trzeba, że sąd orzeka o ustaleniu nierównych udziałów w majątku wspólnym i o zwrocie wydatków i nakładów z majątku osobistego na majątek wspólny tylko na wyraźny wniosek/żądanie (tak też postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 października 1997 r., II CKN 395/97, niepubl., lex 50532). Skład i wartość majątku wspólnego sąd ustala według stanu istniejącego w dacie ustania wspólności ustawowej, ale według cen obowiązujących w chwili orzekania (art. 567 § 3 k.p.c. w zw. z art. 684 k.p.c.). Stosownie zaś do treści art. 1036 k.c. (stosowanym odpowiednio na mocy art. 45 § 3 kro) spadkobierca może za zgodą pozostałych spadkobierców rozporządzić udziałem w przedmiocie należącym do spadku. W braku zgody któregośkolwiek z pozostałych spadkobierców rozporządzenie jest bezskuteczne o tyle, o ile naruszałoby uprawnienia przysługujące temu spadkobiercy na podstawie przepisów o dziale spadku.

Zasadą jest zatem, że podział majątku wspólnego obejmuje przedmioty majątkowe, które były składnikami tego majątku w chwili ustania wspólności ustawowej i które istnieją w chwili dokonywania podziału majątku wspólnego. Nie uwzględnia się tych przedmiotów, które były objęte wspólnością, ale zostały zbyte lub zużyte w sposób odpowiadający prawu. Natomiast przy ustalaniu składu majątku wspólnego uwzględnia się także przedmioty majątkowe, które nie istnieją już w majątku wspólnym, ale zostały zbyte lub zużyte bezprawnie. Takie przedmioty traktuje się jako zwiększające aktualny skład i wartość majątku wspólnego, ich wartość zaś przy podziale tego majątku podlega zaliczeniu na poczet udziału małżonka, który bezprawnie je zbył, zużył lub roztrwonil.

Mając na uwadze powyższe, w pierwszej kolejności należy wskazać, że z dniem 10 sierpnia 1998 r. powstała pomiędzy wnioskodawczynią i uczestnikiem postępowania wspólność majątkowa małżeńska, która trwała do dnia 2 lutego 2009 roku. Przyjęto, że w skład majątku wspólnego podlegającego podziałowi wszedł udział w wysokości 1/2 części w prawie własności zabudowanej nieruchomości położonej w Ż., przy ulicy (...), o wartości 300.000,00 zł albowiem dokonana przez uczestnika darowizna na rzecz córki uczestników została dokonana za zgodą i wiedzą wnioskodawczyni. Ponadto w skład majątku wspólnego podlegającego podziałowi weszła wierzytelność z tytułu sprzedaży samochodu marki P. (...) w wysokości 13.530 zł. Nie ulegało bowiem wątpliwości, że samochód ten stanowił majątek wspólny, a został zbyty jako używany za dobrą cenę biorąc pod uwagę, że zaczynał się „psuć”. Wobec powyższego, ponieważ uczestnik postępowania nie rozliczył otrzymanej należności z wnioskodawczynią podlegała ona rozliczeniu w ramach

niniejszego postępowania. Na marginesie należy jedynie wskazać, że uczestnik nie domagał się rozliczenia darowizn przeznaczonych na zakup pojazdu, a w tym zakresie Sąd orzeka na wniosek.

Uwzględniono żądanie wnioskodawczynie rozliczenia nakładów poczynionych z majątku osobistego na majątek wspólny w wysokości 95.057,67 zł, na którą złożyła się kwota 93.473,67 zł z tytułu spłaty rat kredytu oraz kwota 1.584 zł z tytułu podatku od nieruchomości.

Za zasadne uznano żądanie rozliczenia tych nakładów i domagania się od uczestnika postępowania połowy ich wartości.

Za nieuzasadnione uznano domaganie się przez wnioskodawczynię rozliczenia wydatków z tytułu kosztów ubezpieczenia nieruchomości w wysokości 1.163 zł albowiem pomimo podniesionego przez uczestnika zarzutu wnioskodawczynie nie wykazała faktu ich poniesienia.

Uwzględniono również żądanie uczestnika postępowania rozliczenia nakładów poczynionych z majątku osobistego na majątek wspólny w wysokości 31.123,65 zł z tytułu spłaty rat kredytu.

Oddalono wniosek uczestnika postępowania o rozliczenie wynagrodzenia za korzystanie przez wnioskodawczynię z nieruchomości w sposób wyłączający jego współposiadanie albowiem uczestnik nie wykazał zasadności żądania. Uczestnik postępowania dobrowolnie opuścił nieruchomość wspólną, założył drugą rodzinę, a ponadto zeznał, że po 2012 r. nie zwracał się do wnioskodawczynie o zamieszkanie na nieruchomości wspólnej, nie zwracał się również o dopuszczenie do współposiadania w ramach postępowania sądowego.

Odnosząc się do przyjętego sposobu wyjścia ze wspólności majątkowej wnioskodawczynie i uczestnika postępowania, w pierwszej kolejności należy zaznaczyć, że za przyznaniem poszczególnych składników majątkowych przemawiał stan ich posiadania oraz wola stron.

Zgodnie ze stanowiskiem uczestników uznano, że udziały wnioskodawczynie i uczestnika postępowania w majątku wspólnym były równe i koniecznym było dokonanie z tytułu podziału majątku stosownych rozliczeń. Zgodnie z art. 212 k.c. na rzecz wnioskodawczynie została zasądzona spłata połowy wierzytelności z tytułu sprzedaży samochodu, albowiem co do nieruchomości uczestnicy byli zgodni, że podział ma nastąpić bez spłaty, o czym orzeczono w punkcie 7 postanowienia.

Jednocześnie w punkcie 8 postanowienia zasądzono od uczestnika postępowania na rzecz wnioskodawczynie połowę poniesionych nakładów z majątku osobistego na majątek wspólny, pomniejszoną o połowę nakładów uczestnika na majątek wspólny, w łącznej wysokości 31.967,01 zł (47.528,83 zł – 15.561,82 zł).

Na mocy art. 212 § 1 i 3 k.c. orzeczono w zakresie spłat biorąc pod uwagę możliwości finansowe uczestnika postępowania oraz interesy obu stron.

Z tych wszystkich względów orzeczono jak w punktach 1 – 8 sentencji postanowienia.

Jednocześnie w punkcie 9 i 10 postanowienia, na podstawie art. 113 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Tekst jednolity: Dz.U. z 2020 r. poz. 755) w zw. z art. 520 § 2 k.p.c., dokonano rozliczenia kosztów sądowych na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Żorach, należną opłatę od wniosku – od której wnioskodawczynie była zwolniona – stosunkowo rozdzielając pomiędzy uczestników postępowania po połowie.

W pozostałym zakresie uznano, że na podstawie art. 520 § 1 k.p.c., każdy z uczestników ponosi koszty postępowania związane ze swym udziałem w sprawie.